

KAKO POHVALOM MOTIVIRATI UČENIKE?

Uporaba pohvale je jednostavna, jeftina i neiscrpna vještina upravljanja razredom. Pohvala nagrađuje kad je nagrada primjerena. Gradi osjećaj dobre volje. Osigurava pozitivno hrabrenje za nastaviti dobru praksu i stvaralački napor. Ima umnožavajući efekt. Ne osigurava samo zasluženo prizanje za učenika koji dobro radi, već objavljuje cijelom razredu kako će dobar rad biti prepoznat.

1. Nađite nešto ohrabrujuće u svakom učeniku

Ako kompliment može podići učenikov duh, tada njegov izostanak od strane nastavnika može povrijediti na dugo vremena. Učenici vole kad im se kaže da rade dobar posao. Ako dovoljno uporno gledate, pronaći ćete kako i vaši učenici s teškoćama rade nešto valjano. Pohvalite njihovu aktivnost tamo i tada. Ako to činite dulje vrijeme, zapazit ćete kako im se poboljšava izvedba.

2. Budite konkretni u pohvalama

Općenitosti su rijetko učinkovite poput konkretnosti. Nemojte reći samo „dobro učinjeno“. Umjesto toga recite: „Ivana, stvarno sam zadovoljna kako si danas vodila našu diskusiju u razredu. Sigurno si uložila mnogo razmišljanja u svoje prijedloge za novi projekt. Prvorazredni posao!“ Recite učenicima točno što vam se sviđa u njihovom radu i tako će biti vjerojatnije kako će ponoviti ponašanje koje vam se svidjelo.

3. Rabite pohvalu spontano i često, ali samo ako je zaslužena

Čim prije ohrabrite učenika, to će mu više značiti. Spontane pohvale su obično iskrenije i odmah potkrepljuju radost što je učenik osjeća u prvom bljesku uspjeha ili postignuća. Ali pohvala može trajati kratko i obično se rasplinu nedugo pošto su primljene. Zato ih ljudi trebaju često. Ipak, riječ upozorenja – nezaslužena pohvala rijetko poluči pozitivni rezultat. Neopravdanom uporabom pohvale ne gubite samo kredibilitet nego se s vremenom učenici počnu pitati: „Ako moj učitelj kaže kako mi sjajno ide, zašto se truditi više?“

4. Vezujte pohvale uz vještine što ih valja unaprijediti

Učeniku možete pomoći razviti vještine ako usredotočite pohvale na sktivnosti kojima učenik treba ovladati. Ako hvalite u malim koracima, iznenadit ćete se kumulativnim učinkom pohvala na razvoj vještina u razredu.

5. Budite iskreni

Ništa neće brže propasti od lažnog laskanja. Britanski pisac Richard Steel savjetovao je: „Kad hvalite, dodajte svoje razloge zašto ste izrekli svoju pohvalu: to razlikuje odobravanje razložnog čovjeka od laske dodvorice i priznanja budale.“

6. Hvalite zalaganje, a ne samo postignuće

Dajući srdačno priznanje učeniku koji je pokušao dostići cilj, pružili ste mu poticaj za još veći trud. Vaša pohvala za iskreni pokušaj, makar uvijek ne bio uspješan, pomoći će motivaciji učenika za ulaganje dalnjih npora.

7. Pohvalite inicijativu

Učenik koji brzo, a da mu to nitko nije rekao, baci papir u koš za otpatke, učenik koji učini više ili se jače trudi, a da ga nitko nije tražio, onaj tko prihvati nepopularan zadatak bez prigovaranja – to su djeca, često jako malobrojna, koja zavređuju pohvalu, priznanje i čestitke, a često ih baš oni ne dobiju.

8. Hvalite individualno i javno

Ponuditi pohvalu skupini za skupni napor je dobro kad je primjерено, ali svaka osoba čezne za osobnim priznanjem. Pohvala ima trajni učinak ako spomenete učenike imenom. Pohvala je rijetko učinkovita ako opisuje učenikovo postignuće u kontekstu postignuća kolega ili ako usmjerava učenika na natjecanje s drugima. Ne zaboravite staru izreku: „Hvali javno, kudi tajno“ (u četiri oka). Mlađi učenici vole primati pohvale nastavnika pred suučenicima, u javnim prigodama i pred roditeljima ili ravnateljem škole.

9. Pokazujte uvažavanje različitim sredstvima

Uz pohvalne napomene i spontana priznanja, добри nastavnici ne zaboravljaju moć tihog komplimenta uporabom različitih neverbalnih gesta: kimanja glavom, smiješak i „tapšanje po ramenu“. Također kratka pisana bilješka, spominjanje u razrednom ili školskom glasniku ili na roditeljskom sastanku mogu imati dramatičan učinak. Kojem učeniku nije drago čuti i od drugih nastavnika kako ga njegov učitelj cjeni? Stoga, kad se pruži prigoda, objavite kolegama, stručnim suradnicima i ravnatelju ponos na svoje učenike.

10. Više od „Dobro je!“

Pohvale pomažu održati učenike povezane i motivirane, ali ako varirate svoje glavne pohvale dodajte im vrijednost. Razmislite o utjecaju što ga možete imati ako, piše Mendler (2005.: 39) svakoga dana dijelite s različitim učenicima:

- To je bilo sjajno!
- Ma bravo!
- Kako domišljeno!

- To! Iznimno!
- Sjajno se držiš!
- Osvijetlila si mi dan!
- Gledaj u moj smiješak!
- Nadam se da si ponosan jer bi trebao to biti!
- To je bilo stvarno nešto.
- Danas sam bio pod snažnim dojmom kad si...
- Danas smo radili teške sadržaje, a ti si sve pratio.
- Sretna sam učiteljica što imam razred/učenika koji... kad...
- Danas sam u tvom radu primijetio dojmljiv napredak.
- Za to se stvarno trebalo pomučiti. Čestitam!

11. Ne „glazirajte“ pohvalu pokudom

Ne pokušavajte omekšati kritiku učenika omatajući je u nekoliko slojeva pohvale. Posebno kritizirajte, a posebno hvalite jer će inače učenici postati zbumjeni i sumnjičavi prema budućim pohvalama.

„Mogu živjeti dva mjeseca od dobrog komplimenta“. – Mark Twain

Ne zaboravite

Učenikova pohvala treba biti prave vrste, dana primjereno, pravodobno i s valjanim razlogom.

Dobra zamisao

Kao što nećete popiti dvanaest aspirina ako su dva dovoljna, tako nećete iz dana u dan proganjati učenike vičući: „Sjajno obavljeno!“, „Sjajno učinjeno!“ Svakako rabite pozitivne i ohrabrujuće komentare kad god je primjereno. Ipak, određeni stupanj rijetkosti povećava vrijednost svemu pa i pohvali za dobro učinjen posao.

Ne zaboravite

Kad je riječ o davanju pohvala:

- dajte ih bez oklijevanja,
- budite kreativni,

- budite fer i iskreni,
- dijelite ih obilato, ali ne pretjerujte,
- ugradite ih u sustav,
- opišite hvaljeno ponašanje, napor i postignuće

Vrijedan citat

Pohvala može biti snažan motivator. košta vas malo,a nagrada može biti iznimna...Stara izreka; „Nikakva vijest je dobra vijest“ ne zvuči uvijek istinito. Možda je najgore što možete učiniti- suzdržati se od pohvala. Mnogi vide nikakvu vijest kao – nikakvu vijest, ali je neki tumače kao lošu vijest. Smislena pohvala je dobar način otklanjanja svake neiuzvjesnosti. Recite ljudima što dobro čine. Potkrijepite divljenja vrijedne sastavnice njihova rada. Smislena pohvala tu znači vrlo mnogo.

Luke (1991. :3)

Istraženo je

Pohvala može biti snažan motivator, ali mnogi od nas ne znaju kako „rukovati“ njome. Američka istraživanja pokazala su kako mnogi ljudi:

- žele pohvaliti, ali ne znaju kako,
- hvale pogrešne stvari, poput izgleda ili poslušnosti, a to obično uzrokuje kod primatelja ljutnju, a ne zadovoljstvo,
- hvale pogrešne osobe: blještave izvođače, varalice, ljubimce ili manipulatore,
- hvale pogrešno ili razdvojeno.

Tome možemo dodati, iako nas je Samuel Johnson u tome pretekao, kako postoje ljudi koji hvale svakoga, a na koncu nikoga.

Flanagan i Finger (2003.: 253)